

Kemikaliekontrollen i finansåret 1957—58

Ved J. L. SCHNICKER

Kontrollens virksomhed har omfattet kontrol med overholdelse af de samme love og bekendtgørelser som i tidligere finansår.

Landbrugsministeriet har den 12. juni 1957 udstedt en bekendtgørelse om privat afprøvning af bekæmpelsesmidler og tvangsmodningsmidler, hvorved forstås enhver undersøgelse udenfor laboratorium af uklassificerede bekæmpelsesmidlers og tvangsmodningsmidlers effektivitet, der foretages af andre end de offentlige institutioner, som afprøver og anerkender midlerne.

Efter indstilling fra foreningen af fabrikanter og importører af plantebeskyttelsesmidler har landbrugsministeriet den 20. december 1957 udstedt en bekendtgørelse om afgifter vedrørende kontrol med samt afprøvning og anerkendelse af bekæmpelsesmidler, hvorved afgiftsåret er ændret fra finansår til kalenderår.

Analyser

Der er i finansåret 1957—58 udført analyser på 916 prøver bekæmpelsesmidler, heraf 23 som frivillig forhåndskontrol, 30 for statens skadedyrlaboratorium og 61 for statens forsøgsvirksomhed i plantekultur.

Midler til bekæmpelse af plantesygdomme i land- og havebrug

På grund af en del parationforgiftninger blev der fra forskellig side rejst kritik mod de lempelser, som i 1954 blev gennemført for handelen med giftige bekæmpelsesmidler. Politiet oplyste overfor landbrugsministeriets giftnævn, at parationforgiftninger med dødelig udgang alle er sket med paration i småflasker, hvor-

for handelen med farligere gifte i sådanne småpakninger måtte anses for i særlig grad at være i søgelyset. Efter forhandling med bl. a. statens plantepatologiske forsøg og foreningen af fabrikanter og importører af plantebeskyttelsesmidler blev der som en foreløbig foranstaltning sat stop for fremstillingen af flydende organiske fosfor- og tiosforpræparater i fareklasse A i pakningsstørrelser under $\frac{1}{2}$ liter. For fremtiden godkender giftnævnet ikke etiketter til pakningsstørrelser under $\frac{1}{2}$ liter, og de allerede meddelte godkendelser af etiketter til små pakningsstørrelser af nævnte gifte blev tilbagekaldt, således at enhver fremstilling af sådanne småpakninger fremtidig ikke er lovlig. Derimod mente giftnævnet ikke at burde tilbagekalde godkendelsen af de etiketter, der allerede forefandtes påklæbet fuldt færdigpakkede småpakninger, hvorfor lagre af sådanne indtil videre kunne udsælges.

Da det overfor giftnævnet blev oplyst, at der efter udstedelsen af ovenfor omtalte forbud havde været et forøget salg af nikotin i småpakninger, og da de samme grunde, som foranledigede ovenfor omtalte forbud, stort set også gør sig gældende for nikotin i småflasker, besluttede giftnævnet også at stoppe fremstillingen af flydende nikotinpræparater i pakninger under $\frac{1}{2}$ liter, og nævnet tilbagekaldte med øjeblikkelig virkning de tidligere meddelte godkendelser af etiketter til flydende nikotinpræparater.

Landbrugsministeriet har bemyndiget giftnævnet til at dispensere fra den i § 10 i bekendtgørelse nr. 325 af 1. november 1954 indeholdte bestemmelse om fastklæbning af etikette på betingelse af, at de i bekendtgørelsens §§ 11, 13, 17 og 23 krævede angivelser anføres på en holdbar mærkeseddel, der fastbindes eller på anden måde fastgøres til emballagen således, at den forbliver fastgjort også efter pakningens åbning. Bemyndigelsen omfatter dog kun sådanne bekæmpelsesmidler, som af nævnet henføres til fareklasse C, og som emballeres i jutesække. Dispensationen skal betinges af, at selve jutesækkene er påtrykt midlets navn, fabrikantens (importørens) navn samt angivelse af midlets virksomme stof, for så vidt betegnelsen for det virksomme stof ikke er optaget i midlets navn. Dersom den omhandlede emballage er en dobbelt salgsemballage (jutesæk med

indvendig papirpose eller lignende) skal også den indre emballage mærkes på samme måde som jutesækken.

I 1955 havde giftnævnet meddelt et selskab en midlertidig tilladelse til forhandling af et bekæmpelsesmiddel med indhold af en organisk fosforforbindelse. Da midlet stod foran klassificering, udbad kemikaliekontrollen sig hos importøren en prøve af den kemisk rene forbindelse af det i bekæmpelsesmidlet værende virksomme stof til brug ved udarbejdelsen af analysemetode. Giftnævnet meddelte importøren, at da det var en forudsætning for giftnævnets godkendelse af en etikette til et middel, at kemikaliekontrollen var i stand til at efterprøve rigtigheden af de af anmelderen til giftnævnet givne oplysninger om midlets indhold af virksomme forbindelser, så man sig for tiden ikke i stand til at godkende de fremsendte etiketter, og giftnævnet tilføjede, at man agtede at tilbagekalde den ved tidligere skrivelse meddelte midlertidige salgstilladelse, såfremt man ikke inden en kortere tid havde modtaget dokumentation for, at kemikaliekontrollen var i stand til at kontrollere midlets sammensætning. Da kemikaliekontrollen fortsat ikke fik tilsendt den ønskede prøve, tilbagekaldte giftnævnet den midlertidige salgstilladelse.

Et malationholdigt bekæmpelsesmiddel blev importeret i flasker, der var af samme type som de flasker, der anvendes på apotekerne til jernmiksturer (Ferraton-flasker). Med henvisning til § 16, stk. 3, a, jfr. § 10, stk. 1 i bekendtgørelsen af 1. november 1954 fastsatte giftnævnet, at glasemballage, der anvendes til omtalte bekæmpelsesmiddel i pakningsstørrelser på 1 liter og derunder, skal bestå af riflede eller sekskantede eller riflede sekskantede flasker.

Et selskab forhandlede paration 35 pct. i dunke, der var uforvarligt tillukkede, idet giften, når den blev udsat for højere sommertemperatur, sivede ud gennem tillukningen, således at dunkene blev tilsølet udvendig af giften. Selskabet forhandlede endvidere dunke à 10 og 25 liter paration 35 pct., der ikke var forsynet med ydre beskyttelsesemballage. Selskabet, som forrige finansår blev pålagt en bøde på 1000 kr. for salg af utætte parationpakninger, blev nu pålagt en bøde på 2000 kr.

På et kemikalielager forefandtes 320×10 liter og $64 \times 12\frac{1}{2}$

liter paration 35 pct. i hvidblikdunke, der ikke var forsynet med ydre beskyttelsesemballage, og som var uforsvarligt tillukkede, idet giften ved sommertemperatur kunne sive ud gennem tillukningen og tilsøle pakningerne udvendigt. Pakningerne var desuden ikke forsynet med dødningshovedmærke eller med den for jernbanetransport gældende fareseddel. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 1000 kr.

En fabrik meddelte kemikaliekontrollen, at man fremtidig ville tilsætte paration 35 et blåt farvestof. Kemikaliekontrollen meddelte fabriken, at sammensætningen af paration 35 ikke måtte ændres uden tilladelse fra giftnævnet og fra statens forsøgs-virksomhed i plantekultur af sidstnævnte, fordi midlet var anerkendt. Midlet blev forefundet på markedet tilsat blåt farvestof, og sagen blev indberettet til giftnævnet, som udtalte, at nævnet ofte havde overvejet tilsætning af farvestoffer til giftige bekæmpelsesmidler, bl. a. for at nedsætte forvekslingsfaren, og i visse tilfælde også havde påbudt farvning af præparater, men giftnævnet havde, foranlediget af sagen, påny taget spørgsmålet op til overvejelse, var kommet til det resultat, at bekæmpelsesmidler, der anvendes i landbruget, i almindelighed ikke bør tilsættes farvestoffer, og fabriken blev fra giftnævnets side underrettet om, at nævnet ikke kunne godkende tilsætning af farvestoffet til parationmidlet.

Hos en købmand forefandtes en 1 liter riflet flaske indeholdende 35 procents paration, som var forsynet med en 10 cm lang og 7½ cm høj, hvid etikette påtrykt ordene »Paration 35 procent«, og som iøvrigt var uden anden angivelse. Flasken var forsynet med et hvidt skruelåg uden firmaangivelse. Købmanden forklarede til politirapport, at han nok fandt etiketten noget mangelfuld, men da hans salg af paration udelukkende skete til folk, der var vant til at omgås gifte, havde han ikke fundet noget uforsvarligt i at udlevere 5 sådanne flasker til forbrugere. Flaskerne var indkøbt hos et selskab, som atter havde indkøbt dem hos et andet selskab. Førstnævnte selskab, som havde undladt at etikettere flaskerne, blev pålagt en bøde på 200 kr., og samme bøde blev tillige pålagt sidstnævnte selskab, som havde undladt at etikettere flaskerne med den ved salg til forbruger anvendte etikette eller med dødningshovedmærket og påskriften

»Må ikke udleveres til forbruger. Kun til viderefabrikation (om-pakning)«.

En »Plantevask og bladlusfjerner« blev angivet at være virksom mod bladlus, skimmel og meldug m. m. Statens plantepatologiske forsøg oplyste, at midlet, der som virksom forbindelse indeholder jordoliedestillat, vel kan være virksomt mod bladlus, når stueplanter vaskes med det, idet lusene derved skylles af eller druknes, men at midlet ved erhvervsmæssig anvendelse i gartnerier og planteskoler næppe kan være virksomt mod lus, samt at midlet ikke kan betegnes som virksomt mod skimmel. Midlet var endvidere ikke anmeldt til giftnævnet eller kemikaliekontrollen. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 200 kr.

Et selskab forhandlede et kobberholdigt bekæmpelsesmiddel under ledsagelse af angivelse af, at midlet var anerkendt af statens forsøgsvirksomhed mod nogle plantesygdomme, men uden at anføre, at anerkendelsen af midlet til bekæmpelse af æbleskurv ikke omfatter kobberømfindtlige sorter. Selskabet, som blev pålagt en bøde på 500 kr., anmodede landbrugsministeriet om at tage sagen op til fornyet behandling, idet selskabet anførte, at forbeholdet om kobberømfindtlige sorter først er sket i anerkendelseslisten for 1955, og at selskabet ikke havde været opmærksom herpå. Forsøgsvirksomheden havde ikke henledt selskabets opmærksomhed på den skete ændring, hvorfor landbrugsministeriet ophævede bødepålægget.

Midler til bekæmpelse af møl, fluer, utøj m. m.

Et mølbekæmpelsesmiddel, som bl.a. var deklareret med indhold af 0,4 pct. pyretrin I, indeholdt kun 0,004 pct. Fabrikanten forklarede, at han tidligere havde anvendt pyretrumekstrakt ved fremstillingen af midlet, men at han nu anvendte pulveriserede pyretrumblomster. Da pyretrumekstrakt, som iøvrigt er langt dyrere end blomsterne, sædvanligvis indeholder over 12½ pct. pyretrin I, er det muligt at fremstille mølmidlet ud fra ekstrakten, men da pyretrumblomster kun indeholder omkring ½ pct., vil det i praksis være umuligt at fremstille mølmidlet ud fra blomsterne. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 500 kr.

Et laboratorium tilvirkede og forhandlede »Paradiklorbenzol.

Middel mod møl«, som ikke var anmeldt til giftnævnet og kemikaliekontrollen. Laboratoriet beklagede at have misforstået bestemmelsen om, at paradiklorbenzol ikke må forhandles i pakninger, der bærer andet påtryk end navnet på kemikaliet. Laboratoriet forespurgte, hvorvidt det er tilladt at anvende betegnelsen »Para dichlorbenzene« eller betegnelsen »1,4 dichlorbenzen«. Landbrugsministeriet meddelte, at kun den i listen til § 2 i bekendtgørelsen indeholdte betegnelse må benyttes.

Nogle fluestrimler, som skulle indeholde 5 g paration pr. strimmel, indeholdt fra 1,18 til 12,6 g pr. strimmel. Fabrikanten oplyste, at fejlen er fremkommet ved, at en assistent, som havde fået udleveret paration og farvestof til 10 liter imprægneringsvædske ad gangen og som derefter fyldte flasken op til 10 l med opløsningsmidlet, ikke havde rystet flasken hver gang. Fabrikanten blev under hensyntagen til, at han tilbagekaldte strimlerne fra forhandlerne, kun pålagt en bøde på 250 kr.

En fabrikant, som tilvirkede og forhandlede et insektpulver mod utøj hos alle arter af burfugle, havde fra landbrugsministeriets giftnævn fået godkendt en midlertidig etikette til bekæmpelsesmidlet med bemærkning, at analysedeklarationen skulle ændres, og at midlet skulle anmeldes til kemikaliekontrollen. Ingen af delene skete, og midlet, som skulle indeholde 5 pct. DDT, indeholdt kun 3,5 pct. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 100 kr. og måtte betale den ved bekendtgørelsen fastlagte årsafgift.

Et »højeffektivt insektpulver«, der blev angivet at være virksomt mod alle insekter inklusive røde mider hos alle stuefugle, og som skulle indeholde 5 pct. DDT, indeholdt intet DDT men pulveriserede pyretrumbloster. Midlet var ikke anmeldt til giftnævnet og kemikaliekontrollen. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 200 kr.

En fabrikant, som forhandlede et middel mod insekter og mider på burfugle, blev tildelt en advarsel, fordi midlet ikke var anmeldt til giftnævnet og kemikaliekontrollen. Det viste sig, at varen kun indeholdt 2,3 pct. DDT mod de deklarerede 5 pct., og fabrikanten erkendte, at varen var fremstillet med indhold af 2,5 pct. teknisk DDT. Fabrikanten blev derpå pålagt en bøde på 200 kr.

En fabrikant, som fremstillede et middel mod mider og lus hos stuefugle, hævdede, at midlet ikke var omfattet af bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser, idet der forelå retsafgørelse om, at undulater ikke henregnes under husdyr. Landbrugsministeriet meddelte fabrikanten, at midlet er omfattet af bekendtgørelsens bestemmelser, da det indeholder samme virksomme stof, som anvendes i bekæmpelsesmidler til husdyr.

På forespørgsel, hvorvidt træ, som er imprægneret i udlandet med forskellige arsenholdige midler for at gøre træet modstandsdygtigt bl. a. mod skadeinsekter, og som forhandles til gartnere, er omfattet af bekendtgørelsens bestemmelser, meddelte landbrugsministeriet, at det omhandlede i udlandet imprægnerede træ ikke er omfattet af bestemmelserne.

Et selskab reklamerede i en brochure med, at dets imprægneringsmiddel mod træskadedyr var gennemprøvet og godkendt af statens skadedyrlaboratorium, som på sin side udtalte, at skadedyrlaboratoriet vel havde afgivet en erklæring om midlet til et udenlandsk firma, men at der ikke var meddelt dette firma noget om, hvorvidt midlet ville kunne opnå anerkendelse. Midlet var ikke anmeldt til giftnævnet og kemikaliekontrollen, og midlet var ikke forsynet med analysedeklaration. Selskabet blev pålagt en bøde på 1000 kr.

Detailhandelens salg af bekæmpelsesmidler

Med en skrivelse af 26. juni 1957 meddelte landbrugsministeriet kemikaliekontrollen, at landbrugsministeriet måtte anse det for ufornuddent, at samtlige overtrædelsessager vedrørende detailhandelens handel med og opbevaring af bekæmpelsesmidler passerende landbrugsministeriet, idet der i den forløbne tid siden tillægslovens ikrafttrædelse er fastlagt en bestemt bødepraksis, hvorfor landbrugsministeriet pålagde kemikaliekontrollen fremtidig at fremsende sagerne til vedkommende politimester med forslag om bødeforlæg eller tiltalerejsning i overensstemmelse med fornævnte praksis, medens sager af principiel karakter, og sager, hvor bøderne måtte skønnes at burde overstige 300 kr., fortsat bliver fremsendt landbrugsministeriet.

Grundet på stærk stigning i antallet af ulovlig opbevaring

af brudte pakninger med bekæmpelsesmidler efter giftbøgernes bortfald udsendte landbrugsministeriet den 11. juni 1957 efter indstilling fra giftnævnet et cirkulære om forhandling af midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr. Cirkulæret blev af politimestrene sendt til alle forhandlere af bekæmpelsesmidler i fareklasse A og B.

En brugsforeningsuddeler, som blev besøgt af kemikaliekontrollen en dag, han ikke var hjemme, forespurgte, hvorvidt kemikaliekontrollen er berettiget til at indfinde sig i brugsforeningen, når han ikke er tilstede. Landbrugsministeriet henviste til, at kemikaliekontrollen i henhold til bekæmpelsesmiddeloven skal føre tilsyn med overholdelse af de for salg m. v. af bekæmpelsesmidler fastsatte bestemmelser og henledte uddelerens opmærksomhed på, at ansvaret for overtrædelse af bestemmelserne altid gøres gældende mod brugsforeningen som sådan, idet foreningen i tilfælde af eventuelt bødepålæg overfor landbrugsministeriet eller domstolene repræsenteres af sin formand, hvorefter der ikke er nogen anledning for kemikaliekontrollen til ved hvert enkelt tilsyn at sikre sig brugsforeningsuddelerens nærværelse, idet ansvaret praktisk taget aldrig gøres gældende imod denne, og det vil som regel også være ugørligt at tilkalde brugsforeningens formand forinden foreningens beholdning af bekæmpelsesmidler efterses. Landbrugsministeriet bemærkede tillige, at den politisag, der havde givet anledning til klagen, var rettet mod brugsforeningen som sådan og ikke mod uddeleren.

Et firma, som havde politimesterens tilladelse til at forhandle bekæmpelsesmidler i fareklasse A og B, oplyste, at firmaet ved en dertil antaget mand foretog ophængning af parationholdige fluestrimler, som firmaet hjemtog i fustager à 100 ruller. Strimlerne blev udleveret til den pågældende, efterhånden som han skulle ophænge dem, og resten i den anbrudte pakning opbevaredes i firmaets giftskab. Firmaet forespurgte, hvorvidt det er tilladt at opbevare den anbrudte pakning som anført. Landbrugsministeriet meddelte firmaet, at den af firmaet benyttede opbevaringsmåde er i strid med bekendtgørelsens § 6 stk. 2, og at der ikke kan dispenseres fra denne bestemmelse. Landbrugsministeriet meddelte endvidere firmaet, at de anbrudte fustager skal opbevares uden for firmaets forretningslokaler og f. eks.

kan opbevares hos den, der foretager ophængningen af strimlerne, samt at strimlerne skal opbevares på betryggende måde således som anført i bekendtgørelsens ansvarsparagraf.

Kemikaliekontrollen har i finansåret 1957—58 kontrolleret 2063 forretninger fordelt over 28 politikredse. 110 forretninger har modtaget advarsel fra kemikaliekontrollen for overtrædelse af bekendtgørelsens bestemmelser, medens 320 forretninger har vedtaget eller er blevet ikendt bøder fra 50 kr. til 400 kr.

En brugsforening opbevarede i sit giftskab en anbrudt pakning parationholdige fluestrimler og på en hylde i butikken en anbrudt pakning fluegift henhørende under fareklasse C. Giftskabet indeholdt andet end gifte, og gift opbevarede udenfor aflåset giftskab. Uddeleren beklagede sig til landbrugsministeriet over, at han ikke var tilstede ved kemikaliekontrollens besøg, hvorved hans førstemand havde vist kemikaliekontrollen et forkert skab og bemærkede, at de brudte pakninger var til eget brug. Uddeleren udtalte, at giftene ikke blev mindre giftige, fordi de blev opbevaret i et aflåset giftskab og mente ikke, at en kommis »som slet ikke har ansvaret for noget«, var kvalificeret til at forevise forholdene for kemikaliekontrollen. Landbrugsministeriet svarede uddeleren, at den omstændighed, at forholdene er forevist af førstemanden intet ændrer i karakteren af de begåede overtrædelser, at ansvaret måtte være brugsforeningens, dersom den pågældende ikke var tilstrækkeligt kendt med reglerne, at brugsforeningen ved ansøgningen om tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse A og B skriftligt havde forpligtet sig til kun at benytte medhjælpere, som behørigt er instrueret om de fastsatte forskrifter, hvilken forpligtelse tillige er optaget som en betingelse i den brugsforeningen meddelte tilladelse, at tilladelsen er betinget af, at vedkommende ikke har brudte pakninger med bekæmpelsesmidler på lager, således at det er uden betydning, hvorvidt de brudte pakninger er til privat brug eller beregnet til salg, at brugsforeningens skrivelse iøvrigt gav indtryk af, at brugsforeningen ikke synes at forstå de forudsætninger, hvorpå tilladelsen til handel med giftige bekæmpelsesmidler hviler, hvorfor man skulle anbefale brugsforeningen nøje at sætte sig ind i reglerne, idet bemærkedes, at landbrugsministeriet havde anmodet kemikaliekontrollen om snarest at

foretage et fornyet eftersyn i brugsforeningen, og at landbrugsministeriet, hvis forholdene ved næste eftersyn ikke findes at være i orden, måtte forbeholde sig eventuelt at anmode vedkommende politimester om at tilbagekalde den brugsforeningen meddelte tilladelse til forhandling af bekæmpelsesmidler i fareklasse A og B.

En brugsforening opbevarede anbrudte pakninger med parationholdige fluestrimler, blyarsenat og insektpudder. Brugsforeningens giftskab, som var delt i 2 dele, indeholdt giftige og ugiftige bekæmpelsesmidler sammenblandet. Brugsforeningen forhandlede endvidere bekæmpelsesmidler i fareklasse A uden at have tilladelse til sådan forhandling. Brugsforeningen var forrige finansår af landbrugsministeriet blevet pålagt en bøde på 50 kr., bl. a. fordi giftige og ugiftige bekæmpelsesmidler var blandet sammen i giftskabet, og landbrugsministeriet havde givet brugsforeningen anvisning på at sætte en skillevæg op i skabet, således at det ene rum kunne bruges til giftige og det andet til ugiftige bekæmpelsesmidler, og således at der ved åbning af giftskabet ikke samtidig blev åbnet for den ugiftige afdeling. Landbrugsministeriet anmodede politimesteren om at søge brugsforeningen ikendt en bøde på mindst 400 kr., idet landbrugsministeriet ved bedømmelsen af sagen foruden gentagelsesovertrædelsen lagde vægt på, at brugsforeningen overhovedet ikke havde rettet sig efter de anvisninger, som var givet under den forrige sag. Brugsforeningen idømtes en bøde på 400 kr.

I en brugsforenings giftskab opbevaredes 4×1 liter paration 35 pct. i aluminiumsdunke, hvoraf den ene var utæt, således at giften var sivet ud og havde gennemvædet etiketten. Fællesforeningen for Danmarks brugsforeninger havde i august 1956 anmodet samtlige brugsforeninger om at returnere samtlige aluminiumsdunke med paration 35, uanset om de var utætte eller ej. Under hensyntagen hertil og under hensyntagen til at brugsforeningen i 1954 var pålagt en bøde på 200 kr., bl.a. for opbevaring af uvedkommende ting i giftskabet, hvilken bestemmelse brugsforeningen igen havde overtrådt, blev brugsforeningen nu pålagt en bøde på 300 kr.

En materialhandel fremstillede efter opskrift fra »Farmaceuten« et »Specialmiddel til bekæmpelse af myrer«. Materialisten

havde ikke ansøgt giftnævnet om godkendelse af etikette og brugsanvisning, og midlet var ikke anmeldt til kemikaliekontrollen. Materialisten blev pålagt en bøde på 200 kr.

En materialhandel, som til et biografteater havde fremstillet et mølmiddel bestående af DDT opløst i benzin, havde ikke ansøgt giftnævnet om godkendelse af etikette og brugsanvisning og havde ikke anmeldt midlet til kemikaliekontrollen. Materialisten blev pålagt en bøde på 200 kr.

Et havefrøkontor, som ompakkede Herbanit 25 i egne småpakninger à 150 g, blev pålagt en bøde på 300 kr.

En foderstofforretning opbevarede forskellige ukrudtsbekæmpelsesmidler i brudte pakninger. Forretningen oplyste, at det var pakninger, man havde taget retur fra maskinstationer, som ikke havde haft brug for hele pakningen! 3 fustager var helt uden etikette. Kemikaliekontrollen foreholdt forretningen, at alene det forhold, at pakningerne var brudte, bevirkede, at pakningerne ikke måtte opbevares i forretningens lokaler, hvortil yderligere kom, at 3 pakninger var ganske uetiketterede, og at bekæmpelsesmidler kun må udleveres til forbrugere i hele og ubrudte originalpakninger forsynet med etikette på hvilken bl. a. de forsigtighedsforanstaltninger, som forbrugere under strafansvar skal overholde, findes trykt. Forretningen blev pålagt en bøde på 300 kr.

Overtrædelse af ansvarsbestemmelserne

En forpagter, som blev indlagt på sygehus til behandling for en parationforgiftning, var blevet syg, medens han var ved at sprøjte sin stald med en parationholdig sprøjtevædske for at bekæmpe fluer, fordi noget af sprøjtevædsken ved åbning af en hane havde ramt hans hoved. Da paration ikke må anvendes i lukkede rum (væksthuse og frugtlagre dog undtaget), hvilken indskrænkning i brugen er anført på etiketten, blev der rejst tiltale mod forpagteren for overtrædelse af ansvarsparagraffen, og han blev ikendt en bøde på 200 kr.

En Maskinstation havde til en landmand udleveret paration 35 pct. i en almindelig, rund medicinflaske forsynet med etikette fra et apotek. Etiketten var skrabet så meget af, at det ikke

kunne ses, hvad medicinflasken havde indeholdt og således, at der på etiketten kun stod anført »Fru Jens Christensen«. Efter hjemkomsten satte landmanden flasken ind i et uaflåset klædeskab i hestestalden. Landmandens mor, der ligesom sønnen led af kronisk hoste, havde set sønnen gå ned i stalden med flasken og i den tro, at det var en ny hostesaft, sønnen havde fået, satte hun flasken til munden, hvorved hun fik en smule i munden og da straks blev klar over, at det var et sprøjtemiddel. Hun skyllede straks mund og forlorne tænder med vand fra posten i stalden og gik tilbage til beboelseshuset, hvor hun blev alvorligt syg med opkastninger og bevidstløshed. Hun blev indlagt på sygehus, hvorfra hun efter et langvarigt sygeleje blev udskrevet. Der blev rejst tiltale mod maskinstationens indehaver og mod landmanden for overtrædelse af ansvarsbestemmelserne, idet de ved deres adfærd havde udsat andres liv eller helbred for fare. Maskinstationens indehaver blev ikendt en bøde på 400 kr., medens landmanden vedtog en bøde på 200 kr.

En husmand opbevarede Bladan i 2 ikke originale flasker, der var anbragt på den hanebjælke, som løber langs taget ca. 2 m over loftsgulvet og således, at politiet anså det for næsten umuligt, at de kunne falde ned, eller at børn kunne få fat i dem. Den ene flaske var en riflet flaske, som almindeligvis anvendes til syrer, og den anden var en snapseflaske. Begge flasker var fyldt halvt med Bladan. Politimesteren i Nibe forespurgte, hvorvidt husmanden havde overtrådt bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser om opbevaring af gifte. Da husmanden ikke, således som det kræves i ansvarsbestemmelserne, havde opbevaret midlet i den originale pakning i hvilken midlet var indkøbt, men havde omhældt midlet på anden beholder og da specielt på en snapseflaske, blev der rejst tiltale mod ham, og han vedtog et bødeforlæg på 100 kr.

Fra et læs bestående af 400 25 kg's pakninger Bladan-pudder tabte en chauffør ved kørsel på offentlig gade en af pakningerne, der i faldet gik itu, således at det giftige pudder blev spredt på kørebanen. Læsset var ikke sikret ved surring eller på anden egnet måde, hvorfor chaufføren havde undladt at udvise fornøden forsigtighed og agtpågivenhed med giftige bekæmpelsesmidler. Chaufføren blev ved Københavns byret ikendt en bøde på 200 kr.

En stationsforvalter fra en saftstation tabte på offentlig vej fra en vogn tilhørende en sukkerfabrik 2 balloner à 25 liter paration. På vognen fandtes 6 balloner med giftstoffet, og ballonerne var ikke fastgjort til vognen på nogen måde. Vognens fører erkendte, at anbringelsen af ballonerne var yderst uforvarlig, og han blev pålagt en bøde på 300 kr.

En haveejer beklagede sig til politiet over, at havens hindbær, stikkelsbær, kål og persille m. v. var blevet tilsmudset med Bladan-pudder, som en parcellist havde anvendt til pudring af en roemark. Parcellisten udtalte, at han selv var tilstede under pudringen, og at det ikke blæste så meget, at pudderet i store mængder kunne flyve over haverne. Han udtalte endvidere, at han ikke kunne advare alle ejere af haver, som pudringsmaskinen kommer i nærheden af, da de i så fald aldrig kunne blive færdige med at pudre. Politimesteren fremsendte sagen til giftnævnet, som udtalte, at Bladan-pudder, som er blevet henført til fareklasse A, i giftighed kan sidestilles med nikotin, at giften nedbrydes ret hurtigt efter pudring af planterne, således at der efter nogle ugers forløb kun vil være ubetydelige eller ikke-påviselige rester tilbage på de pudrede afgrøder, hvorfor giftnævnet har bestemt, at spiselige afgrøder eller foderafgrøder ikke må behandles senere end 14 dage før indhøstningen, og giftnævnet måtte mene, at den fornævnte frist på 14 dage for indhøstning bør overholdes også i tilfælde som det omhandlede for at undgå forgiftningsrisiko, hvorfor giftnævnet må indtage det standpunkt, at i alle tilfælde, hvor der sker tilsmudsning af naboafgrøder med parationpræparater, må det påhvile den, der er ansvarlig for tilsmudsningen, uopholdelig at gøre naboen bekendt hermed og med den nævnte frist for indhøstning.

Rottelov og giftlov

Indenrigsministeriet har med et cirkulære af 27. august 1957 til politidirektøren i København, og til samtlige politimestre og sognefogeder anmodet om, at giftrekvisitioner på gult fosfor, thallium (herunder thalliumsulfat), natriumfluorid og natrium-siliciumfluorid til bekæmpelse af rotter samt til bekæmpelse af sådanne skadedyr, der er omfattet af bekæmpelsesmiddellovgiv-

ningens bestemmelser, ikke attesteres af politiet og udtalt, at rekvirenterne i stedet bør opfordres til at benytte et af de bekæmpelsesmidler, der i brugsfærdig form kan købes uden afgivelse af giftrekvisitionsblanket, og som er forsynet med brugsanvisning m. v.

En politimester forespurgte kemikaliekontrollen, hvorvidt det er kommunekontorer tilladt vederlagsfrit at udlevere gift til udryddelse af muldvarpe til lodsejere i kommunerne, og hvorvidt det er kommunekontorer tilladt at tage delvis tømte flasker retur. Den udleverede gift var thalliumsulfatopløsning i ubrudt originalpakning forsynet med etikette og brugsanvisning, som var godkendt af indenrigsministeriet. Kemikaliekontrollen var af den formening, at giftlovgivningen ikke er til hinder for udlevering fra kommunekontorer af hele og ubrudte originalpakninger af thalliumsulfatopløsning, men at kommunekontorer ikke er berettiget til at tage delvis tømte flasker retur fra lodsejerne, hvilket sundhedsstyrelsen for sit vedkommende var enig med kemikaliekontrollen i.

Et firma udleverede tomme originalposer til giftudlæggere til brug ved påfyldning, når beboere i kommunerne selv ønskede at lægge rottegift ud. Kemikaliekontrollen foreholdt firmaet det ulovlige heri, idet giften kun må udleveres i hel og ubrudt originalpakning. Det drejede sig om warfarinholdige rotteudryddelsesmidler. Firmaet forespurgte indenrigsministeriet, hvorvidt denne fremgangsmåde måtte anses for at være ulovlig, idet firmaet anførte, at udlevering i sådanne poser måtte foretrækkes fremfor udlevering i tilfældig emballage. Indenrigsministeriet meddelte firmaet, at det er forbudt at udveje eller ompakke de nævnte rotteudryddelsesmidler, og at det derfor må anses for utilladeligt, at firmaet medsender poser, idet dette må opfattes som en direkte opfordring til en omgåelse af de gældende bestemmelser, og indenrigsministeriet anmodede selskabet om uopholdeligt at tilbagekalde eventuelle restbeholdninger af pågældende poser hos kommunerne.

Forskellige personer, som var ansat af et selskab til udlægning af rottegift, udleverede warfarinholdigt rotteudryddelsesmiddel i tilfældig papiremballage, når beboere selv ønskede at lægge gift ud. En af giftudlæggerne forklarede, at han havde udleveret

warfarinholdigt middel i papirposer, der kun var forsynet med påskriften »rottegift«, fordi selskabet ikke havde sendt ham lov-befalede etiketter eller poser til brug ved giftens udlevering, en anden forklarede, at han overfor selskabet havde gjort indsigelse mod, at han ikke fik rottegiften i den af bekendtgørelsen fore-skrevne emballage, medens en tredje giftudlægger forklarede, at han, da han bad om småpakninger med warfarinholdigt middel, blot havde fået udleveret løse etiketter til selskabets thallium-sulfatholdige udryddelsesmiddel. Selskabet forklarede, at det var uvidende om giftudlæggernes ulovlige ompakning og udlevering af rotteudryddelsesmidler. Under hensyntagen til at de begåede overtrædelser i det væsentlige syntes at skyldes selskabets op-træden, blev sagerne mod giftudlæggerne afsluttet med advarsler, medens der blev rejst tiltale mod selskabet, som vedtog en bøde på 500 kr.

I en brugsforenings giftskab forefandttes en ølflaske og en snapseflaske begge indeholdende blåfarvet 0,5 pct. holdig thal-liumsulfatopløsning. Flaskernes oprindelige etiketter var ikke fjernede. Hovedetiketten »Grøn tuborg« var delvis dækket af en grå papirklæbestrimmel, hvorpå med blåkridt var skrevet »††† Gift †††«. Hovedetiketten »Aalborg taffel akvavit« var del-vis dækket af en grå klæbestrimmel, hvorpå med blyant var anført »Rottegift«. Der blev rejst tiltale mod uddeleren for over-trædelse af giftlovens ansvarsbestemmelser. Da brugsforeningen også havde overtrådt visse bestemmelser i bekæmpelsesmiddel-loven, vedtog uddeleren en bøde på 400 kr., heraf 300 kr. for overtrædelse af giftloven.